

Prace24.pl

**Profesjonalne
Pisanie Prac**

raty + antyplagiat + gwarancja

Majątek trwały przedsiębiorstwa

Majątek przedsiębiorstwa stanowią różnego rodzaju środki gospodarcze i pieniężne. Uwzględniając cechy i funkcje jakie spełniają składniki majątkowe wyodrębnia się majątek trwały i obrotowy. Majątek trwały stanowią środki pracy bezpośrednio lub pośrednio uczestniczące w procesie tworzenia produktu i w procesach obiegu. Proces produkcyjny dóbr i usług wymaga nakładów pracy żywej i uprzedmiotowionej. Uprzedmiotowiona praca występuje w postaci środków produkcji, na które składają się środki pracy i przedmioty pracy. Środki pracy za pomocą, których człowiek podczas procesu produkcji oddziałuje na przedmioty pracy, służą celom wytwórczym przez długi okres i zużywają się stopniowo, sukcesywnie przenosząc swą wartość na wytwarzane wyroby. Przedmioty pracy zużywają się całkowicie w trakcie jednego procesu produkcyjnego i za pomocą środków pracy przetwarzane zastają w wyroby gotowe. W procesach obiegu środki pracy umożliwiają zaopatrzenie przedsiębiorstw w niezbędne przedmioty pracy oraz zbyt wytworzonych produktów pracy. Ogólnie biorąc, środki pracy możemy podzielić na:

1. Środki trwałe
2. Wyposażenie

Środki trwałe są najważniejszym elementem majątku trwałego. Charakteryzują się następującymi cechami:

- Rzeczowo i wartościowo uczestniczą w wielu cyklach produkcyjnych, nie zmieniając swojej pierwotnej postaci
- Zużywają się stopniowo przenosząc częściowo swoją wartość na nowo powstające wyroby
- Nie wymagają odtwarzania po każdym cyklu produkcyjnym, lecz dopiero z chwilą utraty niezbędnego stopnia sprawności. Ponadto, środki trwałe pełnią funkcje środków pracy.

W myśl postanowień §2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 marca 1992 r., za środki trwałe uznaje się poszczególne przedmioty majątkowe, jeżeli spełniają następujące warunki a mianowicie:

1. Są kompletne i zdadne do użytku w momencie przyjęcia do użytkowania maszyny, urządzenia, środki transportu, budynki i budowle oraz i części składowe stanowiące odrębną nieruchomość.
2. Cen zakupu lub koszt wytworzenia, a w razie nabycia w drodze darowizny ich wartość rynkowa jest wyższa niż 5.000.000 zł.
3. Okres użytkowania przekracza rok.

Jeżeli przynajmniej jedno z powyżej podanych kryteriów nie zostanie spełnione w odniesieniu do danego środka, będzie on zaliczany do wyposażenia.

Pierwszy warunek określa zaliczenie obiektów do środków trwałych wymogi przyjęcia do użytkowania danego obiektu. Moment przyjęcia do użytkowania powinien być formalnie potwierdzony – połączony ze sporządzeniem wymaganych dokumentów z tym związanych, tj. wystawieniem protokołu przyjęcia do użytkowania środka trwałego – dowodu OT.

Drugi warunek zaliczania obiektów do środków trwałych stawia wymogi posiadania przez dany obiekt wartości początkowej powyżej 10.000.000.zł.

Podmioty gospodarcze mogą uznać za środki trwałe także przedmioty majątkowe o cenie zakupu lub koszcie wytworzenia niższym niż podana wyżej dolna granica wartości środków trwałych, jeżeli spełnione są pozostałe dwa kryteria zaliczania do środków trwałych tj. spełnienie warunku przyjęcia do użytkowania oraz użytkowania przez okres dłuższy niż jeden rok.

Istotą przyjęcia takiej klasyfikacji wartościowej jest to, aby takie same obiekty nabyte u różnych wytwórców o różnych cenach lub różnych okresach sprawozdawczych, jeżeli cena niektórych z nich jest niższa od podanej dolnej granicy wartości - mogły być wszystkie zaliczane do środków trwałych, a nie częściowo do środków trwałych, a częściowo do wyposażenia..

Ma to na celu uproszczenie ewidencji i inwentaryzacji, ułatwia kontrolę i gospodarkę tymi składnikami.

Jako wartością początkową środków trwałych przyjmuje się:

- cenę zakupu krajową – w przypadku zakupu na terenie kraju
- cenę zakupu z importu – cena zakupu zwiększona o cło i podatek obrotowy

- koszty wytworzenia – w przypadku wytworzenia składnika majątkowego we własnym zakresie.
- Wartość rynkową – w przypadku otrzymania darowizny.

Trzecie kryterium zaliczania obiektów do środków trwałych stanowią wymogi użytkowania danego obiektu dłużej niż jeden rok.

Środki pracy, które z uwagi na ich wartość lub czasookres użytkowania nie mogą być zaliczane do środków trwałych zaliczamy do wyposażenia. Ponadto, do wyposażenia zaliczamy również :

1. Książki, dzieła sztuki i eksponaty muzealne
2. Meble i dywany
3. Środki dydaktyczne
4. Inwentarz żywy
5. Urządzenia rozbierane stanowiące wyposażenie placów i zaplecza budów.
6. Zaplecza produkcyjno – usługowe i socjalno – administracyjne budów przeznaczone do likwidacji po zakończeniu budowy z wyjątkiem obiektów służących jako zaplecze wielokrotnego użytku, np. : barakowozy, kontenery itp.
7. Urządzenia sygnalizacyjno – alarmowe oraz sprzęt pożarniczy. Wyposażenie to zużywające się stopniowo rzeczowe składniki majątku trwałego, biorące bezpośredni udział w procesie produkcyjnym.

Klasyfikacja i podział środków trwałych

Środki trwałe są czynnikiem decydującym o możliwościach produkcyjnych przedsiębiorstwa. Stanowią złożoną zbiorowość dóbr technicznych, które różnią się między sobą nie tylko kształtem, budową, poziomem technicznym, ale także sposobem użytkowania oraz stopniem intensywności oddziaływania na przebieg procesu produkcyjnego. Istotne znaczenie ma więc klasyfikacja środków trwałych i ich podział według różnych kryteriów. Jednolita klasyfikacja środków trwałych jest wprowadzona w celu właściwej ich ewidencji, statystyki i kontroli. Stanowi również podstawę do naliczania amortyzacji i umorzenia, umożliwia analizowanie struktury środków trwałych i ocenę poziomu ich wykorzystania. Dla przedsiębiorstwa ważne znaczenie ma podział środków trwałych według następujących kryteriów :

- A – przeznaczenia
- B – sposobu wykorzystania
- C – stopnia gotowości produkcyjnej
- D – ośrodków odpowiedzialności
- E – rodzaju rzeczowego

Ad. A.

Biorąc pod uwagę przeznaczenie środków trwałych dzieli się je na dwa zasadnicze zbiory : produkcyjne i nieprodukcyjne. Produkcyjny charakter mają środki trwałe które związane są z działalnością wytwórczą, a ponadto obsługują fazę zaopatrzenia i zbytu oraz zarząd przedsiębiorstwa.

Natomiast środki trwałe nieprodukcyjne nie uczestniczą aktywnie w procesach wytwórczych i nie stanowią warunków koniecznych do produkcji. Służą one celom socjalno – bytowym i kulturalno – oświatowym. W produkcji przemysłowej podstawową rolę odgrywają środki trwałe o przeznaczeniu produkcyjnym. Im większy jest ich udział w majątku trwałym, tym większe są możliwości poprawy wskaźników jego wykorzystania i uzyskania równocześnie lepszych wyników finansowych działalności przedsiębiorstwa.

Ad. B.

W zależności od sposobu i stopnia wykorzystania środki trwałe dzieli się na: czynne, nieczynne czasowo i nieczynne trwale. Najlicniejszą grupę stanowią środki trwałe czynne, które użytkowane są stale lub okresowo. Środki trwałe nieczynne czasowo to środki znajdujące się w rezerwie awaryjnej, w zapasie, remontowane, przejściowo zbędne lub wdzierżawione innym jednostkom. Za trwałe nieczynne uznawane są środki trwałe wyłączone z eksploatacji na dłuższy czas.

Grupowanie środków trwałych z punktu widzenia sposobu wykorzystania pozwala na ustalenie potencjału wytwórczego przedsiębiorstwa i stanu jego gotowości technicznej. Umożliwia badanie rezerw czasu pracy i urządzeń oraz stanowi źródło informacji dla racjonalnego gospodarowania majątkiem trwałym.

Ad.C.

Ze względu na stopień gotowości produkcyjnej dzieli się środki trwałe na zainstalowane i nie zainstalowane. Do pierwszej grupy zalicza się środki, które w każdej chwili gotowe są do użytkowania, natomiast do drugiej grupy wchodzi środki trwałe zakupione lub otrzymane nieodpłatnie, które nie są jeszcze zamontowane. Ponadto należą tu środki trwałe nieczynne wskutek niewłaściwej organizacji pracy oraz zbędne. Duży udział środków trwałych nie zainstalowanych w ogólnej wielkości majątku trwałego przedsiębiorstwa, świadczy o nieprawidłowej gospodarce i niskiej efektywności wykorzystania środków trwałych.

Ad.D.

Podział środków trwałych w oparciu o kryterium ośrodków odpowiedzialności, umożliwia należyłą eksploatację oraz kontrolę stopnia ich wykorzystania. Komurki organizacyjne, w gestii których znajdują się dane obiekty są odpowiedzialne za ewentualne zniszczenia czy niedobory. Usprawnia to także inwentaryzację i właściwe rozliczanie amortyzacji.

Ad.E.

W odniesieniu do środków trwałych obowiązuje od 1 stycznia 92r. Jednolita w skali całej gospodarki narodowej klasyfikacja wprowadzona Zarządzeniem nr 51 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 17 grudnia 1991 r. W sprawie stosowania „KLASYFIKACJI RODZAJOWEJ ŚRODKÓW TRWAŁYCH”.

Klasyfikacja rodzajowa jest usystematyzowanym wykazem obiektów majątku trwałego. Tj. środków pracy i przedmiotów długotrwałego użytkowania zaliczanych do środków trwałych według funkcji, jaką te obiekty spełniają w procesie wytwarzania dóbr i usług materialnych lub w toku konsumpcyjnego użytkowania. Przyjęty w klasyfikacji od 1961 roku podział środków trwałych jest oparty na systemie dziesiętnym, wyodrębniającym w całej zbiorowości środków trwałych na pierwszym szczeblu podziału 10 grup rodzajowych, które na drugim szczeblu dzielą się na 10 podgrup, a także podgrupa z kolei na trzecim szczeblu dzieli się na 10 rodzajów środków trwałych. Jest to klasyfikacja rodzajowa środków trwałych – KRST.

Zastosowany podział dziesiętny na dalszym szczeblu układu klasyfikacyjnego wyodrębnia w ramach poszczególnych rodzajów zbiorów - klasy - środków trwałych, o takich samych lub zbliżonych parametrach technicznych, konstrukcji materiale itp.

Klasyfikacja rodzajowa ma zastosowanie w ewidencji księgowej środków trwałych i sprawozdawczości statystycznej oraz w ustalaniu obowiązujących stawek odpisów amortyzacyjnych od wartości obiektów zaliczanych do poszczególnych zbiorów na podstawie normatywnych okresów użytkowania odpowiednich rodzajów lub szczególnych zbiorów środków trwałych. W klasyfikacji rodzajów środków trwałych za podstawową jednostkę ewidencji i grupowania przyjmuje się pojedynczy obiekt inwentarzowy majątku trwałego, pełniący określone funkcje w procesie wytworzenia dóbr i usług materialnych lub w toku konsumpcyjnego użytkowania. Ze względu na funkcje, jakie poszczególne obiekty spełniają w procesie wytwarzania lub w toku nieprodukcyjnego użytkowania, rozróżnia się trzy zasadnicze zbiorów w całej zbiorowości środków trwałych :

- nieruchomości
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia
- środki transportu

Uwzględniając wymienione zasady podziału obiektów, klasyfikacja rodzajowa środków trwałych wyodrębnia na pierwszym szczeblu podziału 10 następujących grup środków trwałych:

1. Grunty i melioracje szczegółowe
2. Budynki
3. Budowle
4. Kotły i maszyny energetyczne
5. Maszyny i urządzenia, aparaty ogólnego zastosowania
6. Maszyny i urządzenia, aparaty specjalne branżowe
7. Urządzenia techniczne
8. Środki transportowe
9. Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie
10. Przeznaczona do ujmowania inwentarza żywego nie zaliczanego do środków

trwałych.

Podręczniki :

- „Rachunkowość od podstaw” – J.P. Matuszewicz; Warszawa 1991 rok.
- „Rachunkowość przedsiębiorstw przemysłowych” – A. Jaklik, B.Micherda
- „Środki trwałe i amortyzacja w 1992r.” – I.Iskra; Warszawa 1992r.